

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

Remissyttrande över betänkandet ”Ekonomiska sanktioner mot terrorism” (SOU 2018:27)

(UD2018/09711/FN)

Svea hovrätt har beretts tillfälle att yttra sig över SOU 2018:27, Ekonomiska sanktioner mot terrorism. Det föranleder hovrätten att avge följande yttrande.

En ny bestämmelse om interimistiska beslut i den s.k. sanktionslagen

Hovrätten har inget att invända mot de överväganden och förslag som lämnas i betänkandet.

Förslag till ny lag om frysning av tillgångar

Förslaget har till syfte att Sverige på sanktionsområdet ska uppfylla de folkrättsliga förpliktelser som följer av FN:s sanktionsregim (resolution 1373). Det är en grannliga uppgift att föreslå lagstiftning som möjliggör att Sverige uppfyller sina folkrättsliga förpliktelser och som samtidigt beaktar de grundläggande kraven på rättssäkerhet och proportionalitet som alltid bör gälla vid användning av ingripande tvångsmedel.

Ett beslut om frysning ska utan dröjsmål meddelas för den som är skäligen misstänkt för brott enligt vissa specifikt angivna lagar (3 § förslag till ny lag om frysning av tillgångar). Liksom vad flera andra remissinstanser har anfört innebär förslaget att tillämpningsområdet är brett. Det låga beviskrav som föreslås innebär att ett beslut om frysning kan komma att fattas med avseende på helt oskyldiga personer. Om den som är föremål för beslutet äger eller kontrollerar ett företag kommer även de anställda i företaget att drabbas av beslutet. Också i övrigt kan ett beslut om frysning få mycket stora konsekvenser för tredje man. Eftersom ett beslut om frysning således är en synnerligen ingripande åtgärd kan ifrågasättas om intrånget i den enskildes rätt står i proportion till vad som kan uppnås med åtgärden. I detta sammanhang bör beaktas att det vid misstanke om

terroristbrott finns långtgående möjligheter att in ramen för det straffrättsliga systemet vidta åtgärder för att utreda sådana misstankar och hindra fortsatt brottslighet, samtidigt som inom straffrätten gällande rättssäkerhetsgarantier är fullt ut tillämpliga.

Det finns även andra delar av förslaget som medför att konsekvenserna av lagstiftningsförslaget är svåra att överblicka. Det gäller bl.a. vilken prövning åklagaren har att göra, under hur lång tid ett beslut om frysning ska gälla samt vilka omständigheter som ska föreligga för att ett beslut om frysning ska upphävas. Eftersom förslaget är utformat som en obligatorisk regel där misstanke eller dom utgör det enda kriteriet för frysning, saknas i praktiken grund för att upphäva ett beslut om frysning så länge misstanken eller domen består. Detta innebär att ett sådant beslut kan komma att få mycket lång varaktighet.

Ett sätt att bättre kunna beakta proportionalitetshänsyn och även reglera varaktigheten av ett beslut om frysning skulle kunna vara att som ett rekvisit i den föreslagna 3 § föra in att frysning ska vara påkallat för att förhindra terroristbrott (jfr. vad som sägs på s. 127 överst i betänkandet). Ett sådant rekvisit skulle göra det möjligt för åklagare och domstol att göra en reell prövning av behovet av åtgärden med beaktande av motstående intressen hos såväl den misstänkte som tredje man.

Med hänsyn till det ovanstående anser hovrätten att ytterligare överväganden måste göras innan förslaget läggs till grund för lagstiftning.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättspresidenten Anders Perklev, hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Anne Mellqvist samt tf. hovrättsassessorn Carl Ejmefors, föredragande.

Anders Perklev

Carl Ejmefors